

A ס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of מסכת כתובות דף ה
Some of the topics we will learn about include:

- The reason not to perform מצוה בעילת on Friday night or מוצאי שבת
- The reason for בעילת בתולה on חמישי
- The reasons for בעילת אלמנה on ששי

A

The reason
not to perform מצוה
on Friday night or
מוצאי שבת

The reason for...
בעילת בתולה ליל חמישי
בעילת אלמנה ליל ששי

B The question of
ביאה בתחילה בשבת
May the initial Biyah be performed on Shabbos?

There are two possible issues with ביאה בתחילה בשבת
1. חבורה
During ביאה בתחילה one is מוציא דם בתולים, releases the blood, which is possibly considered creating a חבורה, a wound, which is prohibited on Shabbos.

2. עשיית פתח
During ביאה בתחילה, one is עושה פתח, creates an opening, which is possibly considered בנין, constructing, which is prohibited on Shabbos.

Some of the key terms and concepts that we will learn about include:

חשבונות של מצוה
Although one is prohibited to work-out weekday matters on Shabbos, however לצורך מצוה it is permitted.

B

ביאה בתחילה
בשבת
חבורה עשיית פתח
חשבונות של מצוה

C דבר שאינו מתכוון
Is a permissible act which may inadvertently result in an Issur Torah on Shabbos. Rabbi Yehudah prohibits performing such an act, since it may result in an Issur Torah. Rabbi Shimon permits it, because the Issur Torah will come about without intent.

מקלקל is a destructive act.
Part of the definition of מלאכה on שבת is for it to be constructive. Therefore, when somebody does a מלאכה in a destructive way he is פטור.
Although, generally, כל המקלקלין פטורין - but perhaps since the מלאכה of חובל ומבעיר, wounding and burning, are destructive by their very nature, one would be חייב even when they are performed in a completely destructive way - or only when something constructive comes out of it.

C

דבר שאינו מתכוון
מקלקל

1 So let's review ...

Our Shiur begins with the Gemara citing the Braisa in the previous Daf:

אמר מר

בין כך ובין כך לא יבעול

לא בערב שבת ולא במוצאי שבת

The initial ביאה shall not be performed on שבת, Friday Night, or מוצאי שבת.

The Gemara explains the reasons:

בשלמא בערב שבת משום חבורה

Friday night the problem is because during ביאה בתחילה one is releasing blood, which is possibly considered making a wound, which is prohibited on Shabbos. The Gemara soon elaborates on this issue.

אלא במוצאי שבת אמאי לא

the problem is a גזירה of

שמא ישחוט בן עוף

As Rashi adds;

בשבת לצורך מוצאי שבת

שהיא טרוד וישכח שהוא שבת

In his haste to prepare the Wedding Seudah, he might forget and begin preparing it on Shabbos by Shechting a bird, which is a דאורייתא מלאכה.

The Gemara explains that the reason cannot be

משום חשבונות

Because,

חשבונות של מצוה

מותר לחשבן בשבת

Although one is prohibited to work-out weekday matters on Shabbos, it is permitted מצוה to work-out weekday matters on Shabbos, it is permitted מצוה.

=====

2 The Gemara continues, and refers back to the Mishnah at the beginning of the Perek;

בתולה נשאת ליום הרביעי

שפעמים בשבת בתי דינין יושבין בעיירות

ביום השני וביום החמישי

The wedding takes place on Wednesday.

איבעיא להו

בתולה נשאת ברביעי ונבעלת ברביעי

ולא חיישינן לאיקרוי דעתא

May the initial ביאה also take place on Wednesday?

Although Bais Din does not convene until the next day, we are not concerned that his anger will subside during such a short interval.

OR -

בתולה נשאת ברביעי ונבעלת בחמישי

דחיישינן לאיקרוי דעתא

The initial ביאה must take place later Wednesday night, which is Halachically considered Thursday - Because, otherwise, we ARE concerned that his anger might subside even during such a short interval.

1

אמר מר

בין כך ובין כך לא יבעול

ולא

במוצאי שבת

לא

בערב שבת

אלא

במוצאי שבת

אמאי לא ?

בשלמא

בערב שבת

משום

חבורה

שמא ישחוט

בן עוף

בשבת לצורך מוצאי שבת
שהיא טרוד וישכח שהוא שבת

The reason cannot be מלאך חלבונות

Because,

חלבונות לא מצוה מותר לחלבן בלבת

2

בתולה נשאת ליום הרביעי
שפעמים בשבת בתי דינין יושבין בעיירות
ביום השני וביום החמישי

איבעיא להו...

בתולה נשאת ברביעי

ונבעלת בחמישי

דחיישינן

לאיקרוי דעתא

בתולה נשאת ברביעי

ונבעלת ברביעי

ולא חיישינן

לאיקרוי דעתא

3 The Gemara answers that actually לא חיישין לאיקרוי דעתא
 However, there is another reason to preferably wait for ליל חמישי:
 דתני בר קפרא בתולה נשאת ברביעי ונבעלת בחמישי
 הואיל ונאמרה בו ברכה לדגים
 Because ברכת פרו ורבו, the blessing to multiply, was given to the fish on יום חמישי of creation - And, אלמנה נשאת בחמישי ונבעלת בששי
 הואיל ונאמרה בו ברכה לאדם
 Because, on יום ששי was given to mankind on ששי of creation -
 =====

3

לא חיישין לאיקרוי דעתא
 However, there is another reason to wait for ליל חמישי:

דתני בר קפרא:

אלמנה נשאת בחמישי ונבעלת בששי הואיל ונאמרה בו ברכה לאדם	בתולה נשאת ברביעי ונבעלת בחמישי הואיל ונאמרה בו ברכה לדגים
--	---

4 The Gemara proceeds to elaborate on the following Shailah:
 איבעיא להו מהו לבעול בתחלה בשבת
 May בעילת מצוה, the initial Biyah be performed on Shabbos?
 The Gemara explains that there are two possible issues with ביאה בתחילה
 1. חבורה
 During ביאה בתחילה one is מוציא דם בתולים, releases the blood, which is possibly considered making a חבורה, a wound, which is prohibited on Shabbos.
 2. עשיית פתח
 During ביאה בתחילה, one is עושה פתח, creates an opening, which is possibly considered בנין, constructing, which is prohibited on Shabbos.
 However, the Gemara explains that there are several factors which determine whether it's forbidden.
 Regarding חבורה -
 חבורה is a מלאכה only when cutting into the tissue and releasing blood. Therefore, it depends how we view the דם בתולים:
 דם מיפקד פקיד
 Is the דם considered separated from the body tissue, and contained, so to speak, in its own compartment? Then, releasing it is NOT considered a חבורה, and מותר.
 OR
 חבורי מיחבר
 Is the דם considered absorbed in the body tissue? Then, releasing it IS considered a חבורה, and אסור.
 Here it splits into two versions, or two lines of reasoning based on the above Shailah:
 ואם תימצי לומר דם מיפקד פקיד
 And releasing the דם is NOT a חבורה;

4

איבעיא להו מהו לבעול בתחלה בשבת
 There are two possible issues

2 עשיית פתח Which is possibly considered בנין	1 חבורה Which is prohibited on Shabbos
--	---

Only when cutting into the tissue and releasing blood

דם חבורי מיחבר <i>It is considered חבורה, ואסור</i>	דם מיפקד פקיד <i>It is not considered חבורה, ושרי</i>
---	---

אם תימצי לומר דם מיפקד פקיד

5 it then depends on his כוונה;
 What does he intend to accomplish in removing the בתולים
 by the initial ביאה?
 לדם הוא צריך
 ושרי
 Is his intention to release the דם, in which case it is מותר
 because according to דם מיפקד פקיד it is NOT a חבורה?
 OR
 לפתח הוא צריך
 ואסיר
 Is his intention to create an opening, in which case it is
 בננין because of אסור?

ואם תימצי לומר לדם הוא צריך
 ופתח ממילא קאתי
 The פתח is incidental and unintentional.
 It depends on whether
 הלכה כרבי שמעון
 דאמר דבר שאין מתכוין מותר
 OR
 הלכה כרבי יהודה
 דאמר דבר שאין מתכוין אסור

ואם תימצי לומר
 הלכה כרבי יהודה
 It will depend on whether
 מקלקל הוא אצל הפתח
 And it's מותר
 OR
 מתקן הוא אצל הפתח
 And it's אסור

\

6 The Gemara now goes back to the other side of the first Shailah:
 איכא דאמרי
 ואם תימצי לומר דם חבורי מיחבר
 And releasing the דם IS a חבורה; it depends on his כוונה;
 לדם הוא צריך ואסור
 Is his intention to release the דם, in which case it is אסור,
 because according to דם חבורי מיחבר it IS a חבורה?
 או דלמא להנאת עצמו הוא צריך ושרי
 The חבורה is incidental and unintentional;

- 7 ואם תימצי לומר להנאת עצמו הוא צריך ודם ממילא קאתי
 It depends on whether
 הלכה כרבי שמעון
 דאמר דבר שאין מתכוין מותר
 OR
 הלכה כרבי יהודה
 דאמר דבר שאין מתכוין אסור
- ואם תימצי לומר הלכה כרבי יהודה
 It depends on whether this חבורה is considered a
 מקלקל בחבורה
 או מתקן בחבורה הוא
- ואם תימצי לומר מקלקל בחבורה הוא
 It depends on whether
 הלכה כרבי יהודה
 מקלקל בחבורה פטור
 Like every מקלקל
 או הלכה כרבי שמעון
 מקלקל בחבורה חייב
 Although generally we say פטורין, however,
 Rebbe Shimon holds חייב בחבורה because חבורה is
 inherently מקלקל.

- 8 To summarize;
 אסור לבעול בתחילה בשבת
 משום חבורה
 Only if we hold;
 דם חבורי מיחבר
 AND,
 Either
 לדם הוא צריך
 Or
 הלכה כרבי יהודה דבר שאין מתכוין אסור
 Along with,
 Either
 מתקן בחבורה הוא
 Or
 הלכה כרבי שמעון מקלקל בחבורה חייב
 =====

8

To summarize;

**אסור לבעול בתחילה בשבת
 משום חבורה**

Only if we hold...

דם חבורי מיחבר

הלכה כרבי יהודה לדם
 דבר שאין מתכוין אסור **OR** הוא צריך

AND

הלכה כרבי שמעון מתקן בחבורה
 מקלקל בחבורה חייב **OR** הוא

- 9 OR -
 אסור לבעול בתחילה בשבת
 משום פתח
 Only if we hold,
 Either
 לפתח הוא צריך
 Or
 הלכה כרבי יהודה דבר שאין מתכוין אסור
 Along with
 מתקן הוא אצל הפתח
- Therefore, at this point, it remains unresolved whether
 מותר לבעול בתחילה בשבת
 Or
 אסור לבעול בתחילה בשבת
 Because of the many variables mentioned - and Rashi
 adds more combinations of the above variables.

9

Only if we hold either...

**אסור לבעול בתחילה בשבת
 משום פתח**

הלכה כרבי יהודה לפתח
 דבר שאין מתכוין אסור **OR** הוא צריך

AND

מתקן הוא אצל הפתח

This discussion continues in the next Daf.